

Handreiking voor het budget en de vergoeding van cliëntenraden bij eerstelijnszorgaanbieders

September 2020

Deze handreiking is ontwikkeld door het NCZ - een netwerkorganisatie ter ondersteuning van patiëntenraden in de zorg – en aangepast op de context in de eerstelijnszorg door de koepels ANT, InEen, KNGF, KNMT, LHV. Eerder hebben de betrokken partijen al een [modelmedezeggenschapsregeling, toelichting, een stappenplan en een voorbeeld huishoudelijk reglement voor patiëntenraden](#) opgesteld om zorgaanbieders in de eerste lijn te helpen te voldoen aan verplichtingen die volgen uit de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) 2018.

Het doel van deze handreiking is om de eerstelijnszorgaanbieders een indruk te geven van de kosten van een cliëntenraad zodat zij dit kunnen meenemen in de gesprekken over de contractering met hun zorgverzekeraar.

I Wettelijk verplichte kosten organisatie

Uit de Wmcz 2018 volgt dat de kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de werkzaamheden van de cliëntenraad, ten laste komen van de organisatie. Hieronder vallen in ieder geval de volgende kosten:

- Scholing (art. 6 lid 3)
- Onafhankelijke ondersteuning (art. 6 lid 3)
- Gebruik van voorzieningen (art. 6 lid 2)
- Voorleggen geschil of verzoek aan commissie van vertrouwenslieden (art. 6 lid 3)
- Kantonrechter (mits vooraf gemeld aan praktijk) (art. 6 lid 5)

In het Stappenplan oprichting cliëntenraad wordt geadviseerd om een vast budget per jaar ter beschikking te stellen. In paragraaf IV wordt een rekenvoorbeeld gegeven.

II Vrijblijvende vergoeding aan de leden van patiëntenraden

De vergoeding aan de leden van patiëntenraden is doorgaans gerelateerd aan een of meer van de volgende onderdelen:

- Onkosten, reis- en verblijfskosten, kosten voor gebruik telefoon, laptop, tablet
- Vrijwilligersvergoeding

Richtlijn voor onkosten- en vrijwilligersvergoeding

Onkosten:

- Reiskosten à € 0,19 per km of O.V. 2e klas
- Gemaakte verblijfskosten, zoals bijvoorbeeld lunch bij een trainingsdag

Vrijwilligersvergoeding:

Het staat de organisatie vrij om leden van een cliëntenraad een vrijwilligersvergoeding te bieden. Volgens de vrijwilligersregeling van de belastingdienst kan er, onder voorwaarden, een onbelaste vergoeding per uur worden verstrekt. Hiervoor gelden strikte regels, bijvoorbeeld voor de maximale bedragen per uur, maand en jaar. Zie [hier](#) voor informatie van de Belastingdienst over de vrijwilligersvergoeding.

- Vaste vergoeding of vacatiegeld voor deelname in de cliëntenraad van €... per jaar, uit te betalen jaarlijks of per vergadering. Uitgangspunt is dat het lid de werkzaamheden naar behoren verricht (gedegen voorbereiding, passende deelname aan vergadering).
- (Centrale) cliëntenraadsleden die deelnemen aan door de organisatie ingestelde commissies ontvangen daarbovenop een vaste vergoeding à € ...per jaar, uit te betalen jaarlijks of per vergadering. (NB Dit omvat geen eenmalige activiteiten uit hoofde van lidmaatschap CR, zoals deelname aan een adviescommissies rondom benoemingen of bijwonen werkconferentie o.i.d.).

- De *onafhankelijk* voorzitter van de (centrale) cliëntenraad is geen lid van de raad en komt niet in aanmerking voor hierboven genoemde vergoedingen. Hij/zij krijgt een vast vergoeding/betaling per jaar, waarin inbegrepen alle overige onkosten zoals reiskostenvergoeding, uit te betalen per maand. (Wijzigingen in deze afspraken kunnen tot stand komen door overleg met de bestuurder van de zorgorganisatie).
- De Ambtelijk Secretaris Cliëntenraad is in dienst van de zorgorganisatie.

III Overige kosten voor de zorgaanbieder kunnen omvatten:

- Communicatie, informatie en werving van nieuwe leden
- Kosten voor lidmaatschap van NCZ, LSR of een andere koepel voor cliëntenraden
- Kosten voor gebruik van door de zorgaanbieder beschikbaar gestelde vergaderruimte, incl. catering
- Kosten voor het ter beschikking stellen van een ambtelijk secretaris en/of voorzitter, inzet van coördinator kwaliteit vanuit de zorgaanbieder
- Kosten voor het ter beschikking stellen van toegang tot intranet dan wel vergoeden van een digitale werkomgeving voor de cliëntenraad
- Ter beschikking stellen dan wel vergoeden van gebruik van PC of laptop of tablet
- Kosten voor sociale activiteiten

IV Een rekenvoorbeeld

Voor de eerstelijnszorgaanbieders verwachten wij dat het aantal leden van patiëntenraden zal variëren van 3 tot 7 leden. In dit voorbeeld gaan wij uit van 4 vergaderingen per jaar, met 2 uur vergadertijd en 1 uur voorbereiding.

Op basis van de omvang van de cliëntenraad geven wij hieronder een indicatie voor het vaststellen van het jaarlijkse budget van een cliëntenraad:

<i>Aantal CR-leden</i>	<i>Scholingskosten</i>	<i>Advieskosten</i>	<i>Vrijwilligersvergoeding*</i>	<i>Onkosten</i>	<i>Totaal</i>
3	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.800	€ 500	€ 5.300
5	€ 2.500	€ 2.500	€ 3.000	€ 1.500	€ 9.500
7	€ 3.500	€ 4.500	€ 4.200	€ 2.000	€ 14.200

* In dit voorbeeld is gerekend met 4 vergaderingen van 3 uur per jaar (2 uur vergadertijd en 1 uur voorbereiding) en een uurvergoeding van €50,-.

Afwijken van het vastgestelde budget dient altijd te gebeuren in overleg en met toestemming van de bestuurder van de betreffende zorgorganisatie. Het verdient aanbeveling om het budget jaarlijks te evalueren op basis van de ervaringen.